

**Royal
HaskoningDHV**
Enhancing Society Together

Brunssummerheide Verdroging in ruimte en tijd

Euregionale Botanische Bijeenkomst 21 april 2013

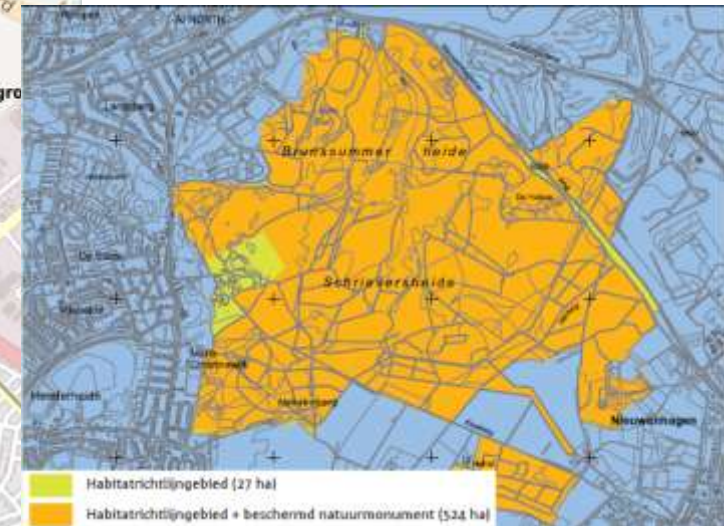
Hans de Mars

■ Opbouw

- Introductie Brunssummerheide
- Landschappelijke ontwikkeling (1800-2000)
- Monitoring 2008 – 2011
- Synthese

N2000 - Brunssummerheide

Title: Brunssummerheide: verdroging in ruimte en tijd
Eu-regionale bijeenkomst

Brunssummerheide: Verdroging in ruimte en tijd

- N2000-gebied
- 552 ha

H7110, Actief hoogveen;

H7150, Veenslenken met *Rhynchosporion veg.*;

H3160, Dystrofe natuurlijke poelen en meren;

H4010, Noord-Atlantische vochtige Erica -heide
veg.

H91D0 Veenbossen;

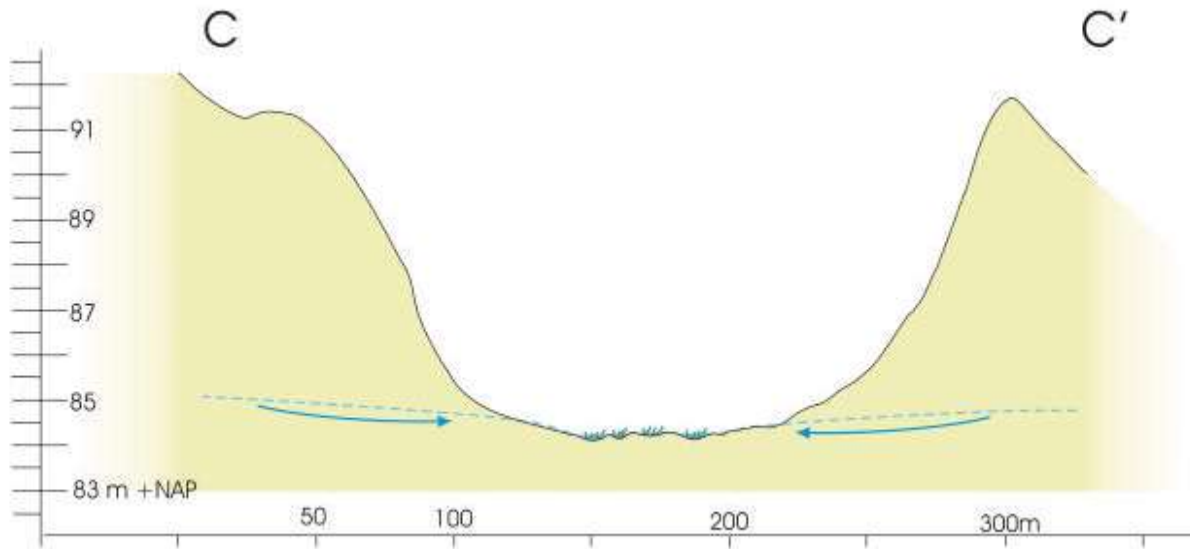
H2330, Open grasland met Corynephorus-
en Agrostis-soorten op landduinen;

H4030, Droge Europese heide;

H6230, Heischrale graslanden op arme bodems;

.

■ Bronveen Roode beekdal

Landschappelijke ontwikkeling

- Tranchot 1805
- Ontginning *Sternbachs Heyde*
- *Oversteek door het bronveen*

- Verbossing & drainage

- Greppels c. 50 -75 cm diep ! deels verzwolgen

Luchtfoto 1943

Title: Brunssummerheide: verdrog
Eu-regionale bijeenkomst

Luchtf

Title: Brunsummerh
Eu-regionale bi

Title: Brunssum
Eu-regio

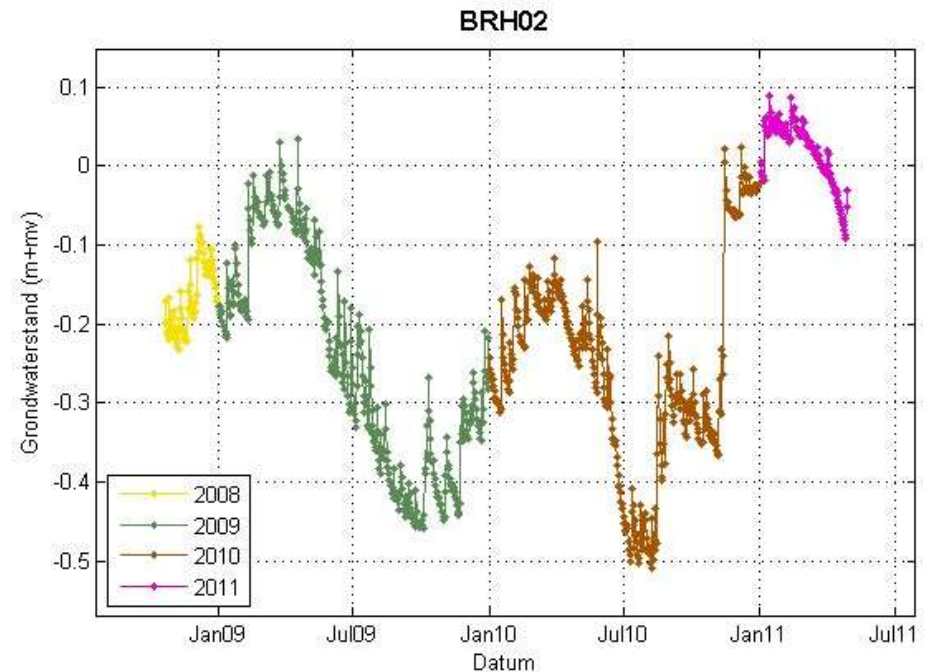
- Bronveen is intensief in twee perioden doorsneden met greppels
- Greppels worden langzaam onzichtbaar,
  - vooral in kern

Monitoring bronveen

- 2008: Nulmeting
- 2011: Herhalingsonderzoek

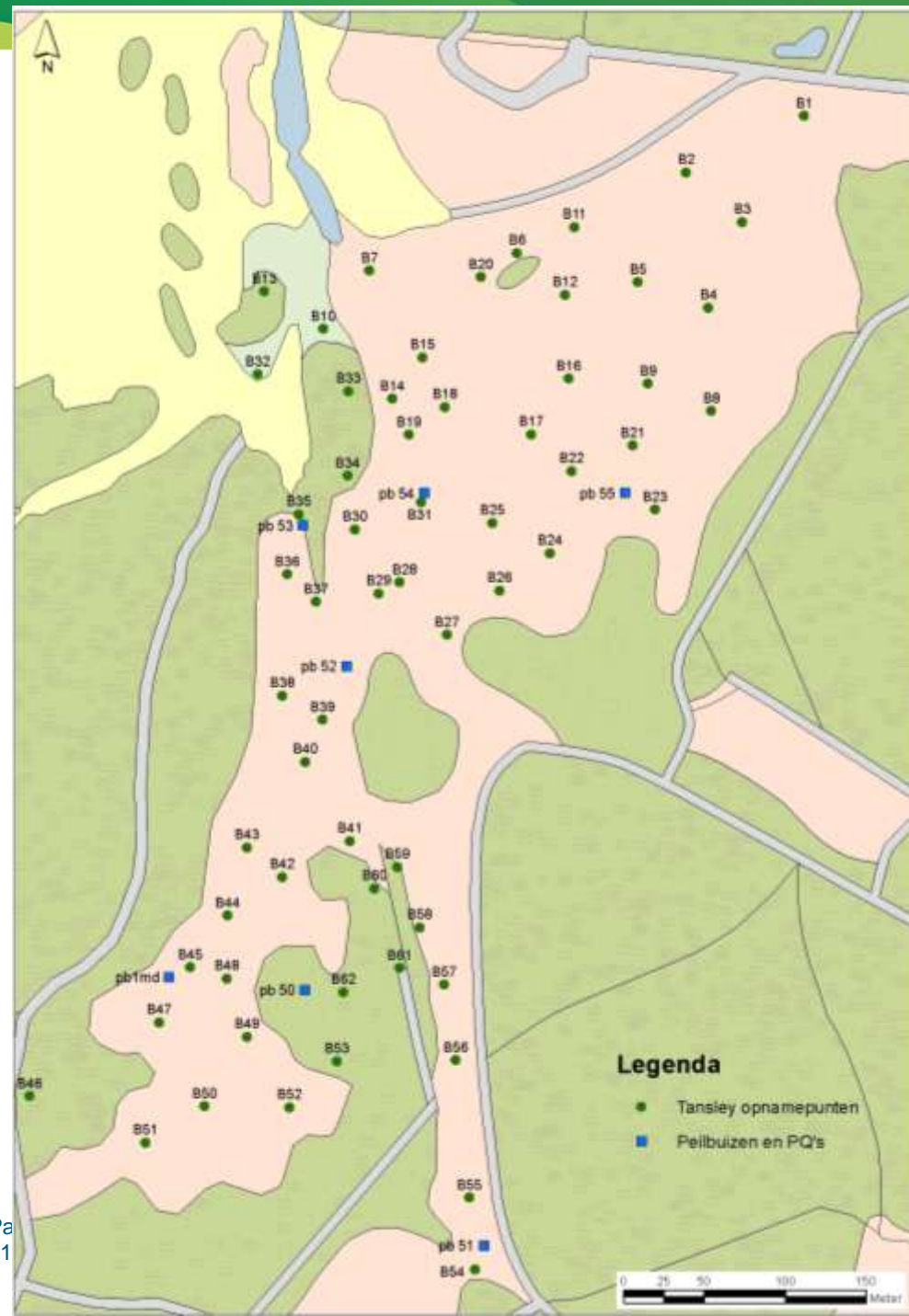
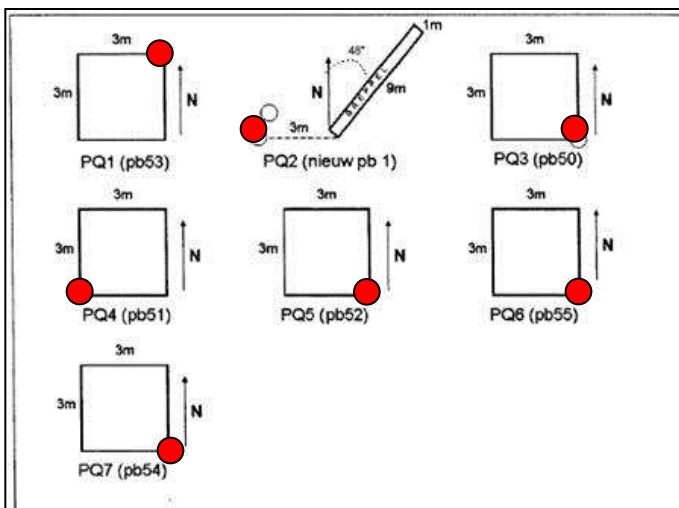
Drie onderdelen:

- 7 PQ's (methode van Londo);
  - Peilbuizen hydrologisch meetnet;
- 62 puntopnamen (Tansley methode);
  - Verspreid over bronveen van de Roode Beek (GPS)

Monitoring Bronveen

PQ	Peilbuis	Afmetingen
1	Pb 53	3 x 3 m
2	Pb 1 nieuw	9 x 1 m (greppel + rand)
3	Pb 50	3 x 3 m
4	Pb 51	3 x 3 m
5	Pb 52	3 x 3 m
6	Pb 55	3 x 3 m
7	Pb 54	3 x 3 m

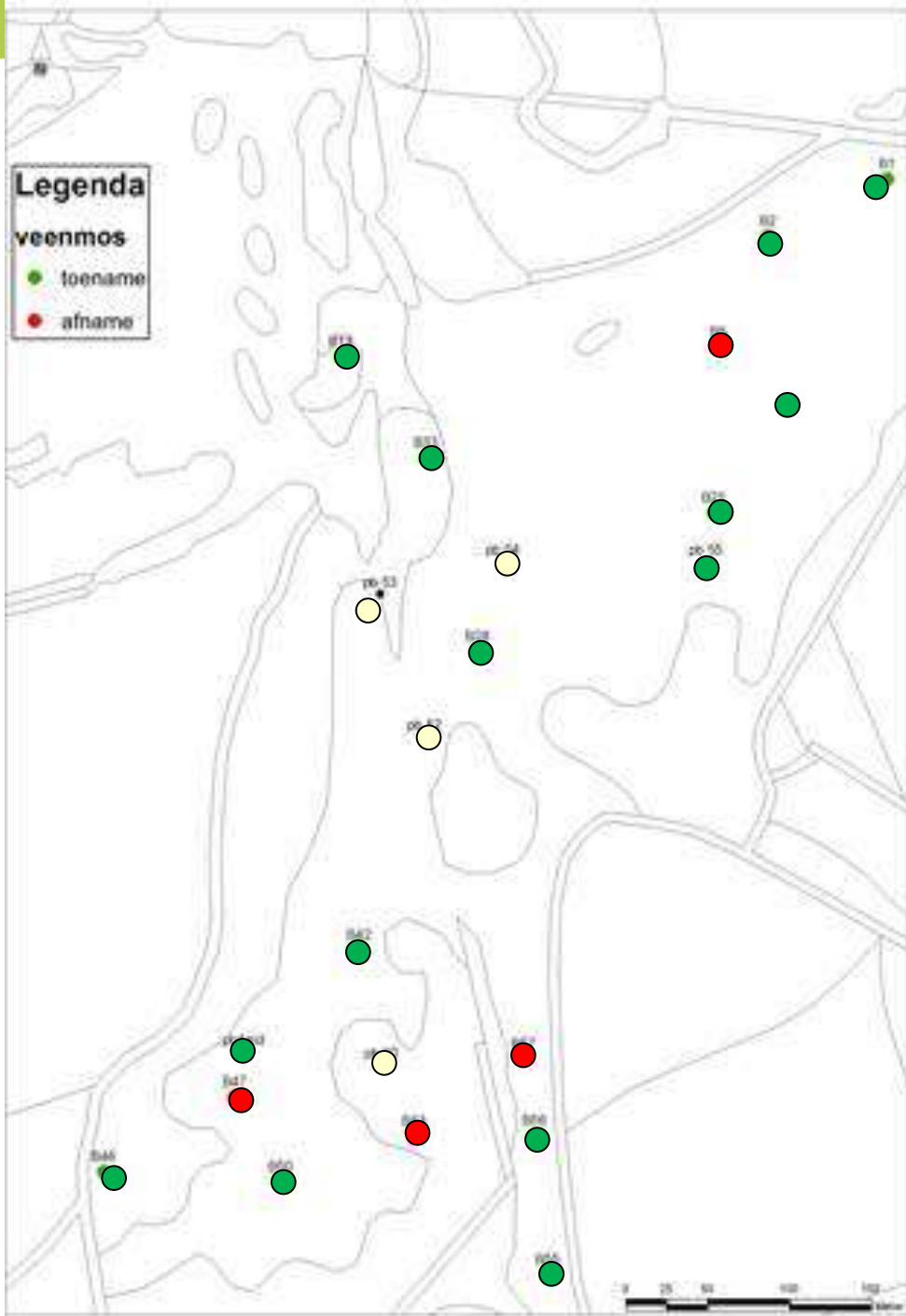

PQ 2 (Pb 1 nw)		2008	2011
	<i>Strooisel</i>	80%	20%
Betula pubescens	Zachte berk	r1	
Erica tetralix	Gewone dophei	p1	p1
Molinia caerulea	Pijpenstrootje	7	7
Betula pendula	Ruwe berk	r1	p2
Deschampsia flexuosa	Bochtige smele	r1	r1
Sphagnum fimbriatum	Gewimperd veenmos	1	3
Sphagnum denticulatum	Geoord veenmos	m2	r1
Calluna vulgaris	Struikhei	p4	p1
Sphagnum papillosum	Wrattig veenmos		m2
Potentilla erecta	Tormentil		r1
Pedicularis sylvatica	Heidekartelblad		r1
Juncus effusus	Pitrus		m4
Carex pilulifera	Pilzegge		p1
Pinus sylvestris	Grove den		r1
Dryopteris spec.	Stekelvaren sp		r1

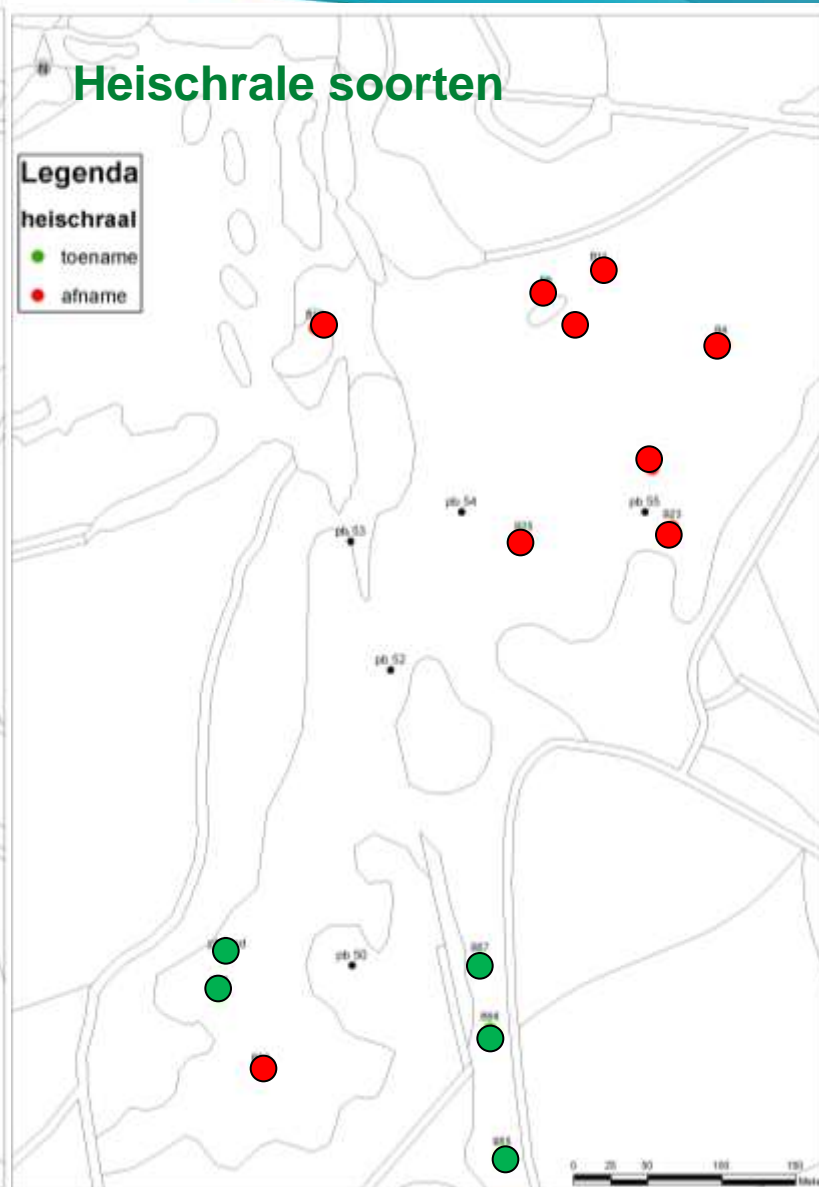
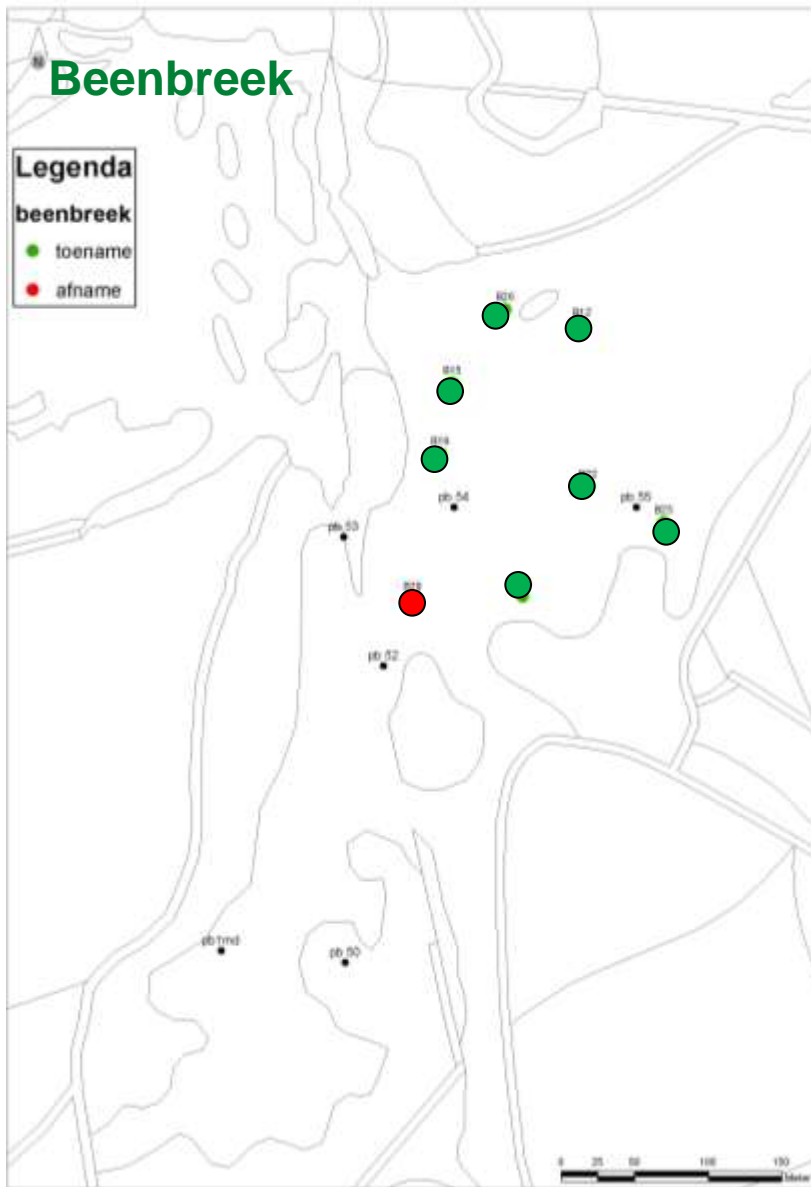

PQ 5 (Pb52)		2008	2011
	<i>Strooisel</i>	40%	<10%
Eriophorum angustifolium	Veenpluis	2	m1
Drosera rotundifolia	R. zonnedaauw	a1	a1
Erica tetralix	Gewone dophei	a4	a4
Molinia caerulea	Pijpenstrootje	3	2
Sphagnum papillosum	Wrattig veenmos	m4	7
Sphagnum fallax	Fraai veenmos	6	m4
Juncus acutiflorus	Veldrus	a2	a2
Polytrichum commune	Gewoon haarmos	m2	m1

- Opvallend sterke uitbreiding veenmossen

Synthese

In 19^e eeuw (al) diepe ontwatering

- veel greppels (bosbouw)

nu deels verstopt door heidemoeras

Luchtfoto's wekken ook indruk van toenemende veenvorming

**De PQ's: (bevestigd beeld): *toename Veenmossen / Beenbreek*
*afname Heischrale soorten***

Verdroging: Geen aanwijzingen ervoor

Lijkt eerder sprake van vernatting, getuige de forse toename
veenmossen

Beeld past bij de trend

Opzienbarend is de kwaliteitsverbetering bij PQ4 toename / vestiging
van soorten van Vochtige heischraalland